

Oppilas on tutustunut nettietikettiin (L5)

OPS2016:

Vastuullinen ja turvallinen toiminta:

Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tvt:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja

Oppitunti: Tutustuminen [Netikettiin.](#)

Ohjeet: Alkuopetuksessa nettietikettiin kannattaa tutustua vaiheittain

ja nostaa esille erityisesti niitä kokemuksia, joita lapset ovat jo kohdanneet.

Salasanat: Käyttäjätunnuksen ja salasanan muistaminen on tärkeä tietoturva-asia!

Lähdekritiikki: Kaikki netissä ei ole totta.

Tekijänoikeus: Mitä kuvia tai musiikkia voi käyttää?

Ole kohtelias ja oma itsesi: Some-maailman ilot ja surut.

Tunnin kulku: Käydään luokan kanssa läpi esitteen internetin turvalliseen käyttöön liittyviä

käyttäytymissääntöjä aihe kerrallaan (esim. yksi aihe viikossa).

Aiheista voi tehdä kuvitettuja muistitauluja.

Hyvän salasanan keksiminen voi olla hauskaa ja leikinomaista.

Hyvä salanasana on *ainutlaatuinen* ja nykyinen suositus on: mitä pidempi sen parempi!

Alkuopetuksessa 6-8-merkinen kuitenkin riittänee. Ääkkösiä ei kannata käyttää. Ne eivät toimi kaikissa käyttöympäristöissä.

Oppivat asiat: Vastuullinen ja turvallinen netinkäyttö

Nettiajan turvataidot

Ennen kuin lapsi alkaa käyttää nettiä itsenäisesti, opetellaan yhdessä aikuisten kanssa tärkeitä turvataitoja. Keskeistä on oman henkilöllisyyden suojaaminen. Lapsi ei itse vielä osaa arvioida nettipalveluiden tai -keskustelijoiden luotettavuutta, joten selkeät säännöt ovat tarpeen: omaa nimeä, osoitetta, puhelinnumeroa, kuvaa tai muuta henkilötietoa ei netissä anneta kenellekään.

Messengeriä tai muita pikaviestiohjelmiä tuttavien kesken käytettäessä on keskustelu yksityisempää, mutta näissä palveluissa taas on osattava torjua keskustelupyynnöt tuntemattomilta käyttäjiltä. Webbikameraa kannattaa käyttää vain yhdessä vanhempien kanssa.

Salasanat ovat yksityisiä, niitä ei kerrota edes parhaalle ystävälle. Tiedostoja ei ladata ilman vanhemman lupaa, ja linkkejä ei kannata klikkailla, jos ei tiedä, minne ne johtavat. Netissä solmittuja tuttavuuksia tavataan kasvotusten ainoastaan kummankin osapuolen vanhempien seurassa.

Paras tapa välttyä konflikteilta muiden netinkäyttäjien kanssa on käyttäytyä itse asiallisesti. Opeta lapsi noudattamaan palveluiden käyttösääntöjä ja kunnioittamaan toisia keskustelijoita ja pelaajia. Käytöstavoille on käyttöä myös netissä!

Varautumisesta huolimatta lapsi voi kohdata ongelmia, joita ei itse osaa ratkaista: eksyä ahdistaville sivuille, tulla kiusatuksi, ajautua itse riitoihin toisten kanssa. Tärkein turvataito onkin uskallus kertoa aikuiselle ikävistä tilanteista. Jos lapsi kertoo kohtaamistaan ongelmista, älä syyllistä lasta, vaan kiitä, että hän kertoi asiasta. Pohtikaa yhdessä, miten vastaavan tilanteen voisi jatkossa välttää. Varmista, että lapsi osaa pelottavissa tilanteissa sulkea tarvittaessa tietokoneen. Kiusaamistilanteissa ja kiusallisissa yhteydenotoissa kannattaa kuitenkin keskustelu säästää näytettäväksi aikuiselle.

Lähde: Yle.fi Ohjeita alle 10-vuotiaan lapsen turvalliseen netinkäyttöön